

Datum
2018-09-18

Af-2018/0034 5679

Avsändarens referens: S2018/04043/SF

Socialdepartementet
Regeringskansliet
103 33 Stockholm

Remissyttrande Ds 2018:32 Ersättning vid arbetslivsinriktad rehabilitering

Arbetsförmedlingen fick i regleringsbrev för 2017 i uppdrag att till den 31 mars 2017 se över, analysera och tillsammans med Försäkringskassan bereda eventuella förslag på ny reglering vad gäller ersättning till deltagare vid rehabiliteringssamverkan. I juni 2017 lämnade myndigheterna gemensamt kompletterande uppgifter på uppdrag av regeringskansliet. Ds 2018:32 behandlar endast delar av de förslag som framfördes i skrivelsen enligt ovan.

Sammanfattning

Arbetsförmedlingen tillstyrker samtliga förslag i promemorian. Förslagen i promemorian löser dock inte frågan om vilken ersättning som ska utbetalas till den som initialt har en mycket låg aktivitetsnivå. Detta riskerar att leda till att individer med lika behov ges olika förutsättningar till stöd samt en snävare selektion av deltagare till olika förberedande insatser som Arbetsförmedlingen kan erbjuda, vilket i sin tur medför en risk för fortsatt minskning av antalet deltagare i rehabiliteringssamverkan. Arbetsförmedlingen ser det därför som angeläget att regeringen snarast möjligt återkommer med förslag om ersättning till personer som inledningsvis inte kan delta i aktiviteter om minst en fjärdedel av en sjukpenninggrundande inkomst (SGI).

Arbetsförmedlingen konstaterar samtidigt att väsentliga delar av de gemensamma förslag om samordningsregler (Af 2017/0001 2695) som lämnades tillsammans med Försäkringskassan i mars 2017 inte behandlas i promemorian. Arbetsförmedlingen vill understryka att det alltjämt är angeläget att klargöra om och hur en samordning av ersättningsformer ska se ut när en person med sjukpenninggrundande inkomst (SGI) deltar i rehabiliteringssamverkan vid Arbetsförmedlingen.

Begränsningar i de förslag till ny reglering som promemorian redogör för sammantaget med kvarstående svårigheter vid samordning av olika ersättningar kommer fortsatt att påverka möjligheterna att ge den enskilde ett bra stöd i rehabiliteringsprocessen.

Datum
2018-09-18

Synpunkter på förslagen i promemorian

Arbetsförmedlingen lämnar nedan synpunkter på regeringens förslag till reglering.

Rehabiliteringspenning vid nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom

Arbetsförmedlingen välkomnar förslaget som möjliggör en ökad flexibilitet i genomförande av arbetslivsinriktad rehabilitering och som därför ger ett stöd i den enskildes rehabiliteringsprocess. Samtidigt vill Arbetsförmedlingen påpeka att förslaget inte löser de problem som myndigheterna tillsammans har identifierat och som gäller att rehabiliteringsersättning bara kan lämnas i de fall en person deltar i aktiviteter om minst en fjärdedel av SGI.

Rehabiliteringspenning i avvaktan på slutligt beslut mm

Arbetsförmedlingen är positiv till förslaget.

Rehabiliteringspenning vid tillfällig frånvaro från rehabiliteringen

Arbetsförmedlingen är positiv till förslaget. Förslaget bidrar till, i likhet med förslaget om rehabilitering vid nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom, en ökad flexibilitet i rehabiliteringsprocessen. Vidare är förslaget om ersättning i längst 30 dagar ett bra exempel på möjligheten att harmonisera tillämpningen av myndigheternas regelverk. Förslaget innebär även att myndigheterna får bättre förutsättningar för att tillsammans med den enskilde, eventuella vårdgivarkontakter m.fl. gemensamt besluta om när arbetslivsinriktad rehabilitering vid Arbetsförmedlingen bör avslutas för att ersättas av insatser från andra aktörer.

Ersättning för kostnader under arbetslivsinriktad rehabilitering

Arbetsförmedlingen är positiv till förslaget.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Arbetsförmedlingen är positiv till förslaget och angelägen om att bestämmelserna ska införas snarast möjligt.

Konsekvenser av förslagen i Ds 2018:32

Nedan redogörs för de konsekvenser som Arbetsförmedlingen identifierat.

Den enskilde

Förslaget om ersättning vid nedsättning på grund av sjukdom löser problemet i de fall rehabilitering har inletts och pågår i en omfattning om 25 procent eller mer. Men förslaget löser inte problemet i de fall där förmågan att delta inledningsvis är oklar och där aktivitetsnivån pga. av hälsotillståndet är skör. Denna begränsning i förslaget innebär en stor risk för att enskilda som initialt inte har en förmåga att delta i rehabilitering till minst en fjärdedel av SGI inte kommer att kunna erbjudas insatser efter behov. Viktigt att klargöra är att de inledande momenten av rehabiliteringen vid Arbetsförmedlingen i regel består av olika utredande och förberedande insatser som i sin omfattning inte alltid uppgår till minst en fjärdedel, varför den enskilde i detta inledande skede inte kan få rehabiliteringsersättning. För dessa personer är det i stället möjligt att ta del av förberedande insatser under tid med sjukpenning. Det

Datum
2018-09-18

innebär dock att deltagare inte kan erbjudas insatser som ges inom ramen för arbetsmarknadspolitiskt program då sjukpenning är vilande vid programanvisning. För personer som saknar SGI uppstår inte denna begränsning i de fall den arbetsmarknadspolitiska bedömningen påvisar behov av förberedande insatser. Därmed finns en risk för selektion av deltagare och att personer med likvärdiga behov ges olika förutsättningar för återgång i arbete genom rehabiliteringssamverkan.

Arbetsförmedlingen

Förutsättningarna för att tillsammans med den enskilde och Försäkringskassan samt andra parter planera och genomföra samordnade rehabiliteringsinsatser får med förslagen ett tydligare stöd i Försäkringskassans regelverk.

För Arbetsförmedlingen som utförare av insatserna kvarstår att hantera olösta problem i det som beskrivs ovan vad gäller konsekvenser för den enskilde.

Med gällande regelverk i sjukförsäkringen kan personer som deltar i aktiviteter i en omfattning som är mindre än 25 procent inte anvisas till arbetsmarknadspolitiskt program. Det innebär att beslut om insats efter den arbetsmarknadspolitiska bedömningen påverkas av villkoret för rehabiliteringsersättning. I de fall personer deltar i förberedande insatser med ersättning i form av sjukpenning och det efterhand är möjligt och lämpligt för personen att delta i aktiviteter som motsvarar minst en fjärdedel av SGI så kan personen erbjudas insatser inom ramen för arbetsmarknadspolitiskt program. Det medför administrativa moment som i handläggningen hade kunnat undvikas om personen anvisats till program redan från start av de förberedande insatserna.

Konsekvenser för uppdraget om rehabiliteringssamverkan

Rehabiliteringsersättningens regelverk får i rehabiliteringssamverkan konsekvenser för enskilda med behov av arbetslivsinriktad rehabilitering och begränsar Arbetsförmedlingens möjligheter att erbjuda insatser. Bristerna i regelverket påverkar även möjligheterna att utveckla det förstärkta samarbetet och att uppnå målen i regleringsbrevet. Förutsättningarna försämrades under våren 2018 efter det att Försäkringskassan ändrade tillämpningen av regelverket för rehabiliteringsersättningen. Fram till dess har det varit möjligt att besluta om rehabiliteringsersättning vid insatser i de fall där aktiviteter inte alltid motsvarar en fjärdedel eller mer av SGI. Arbetsförmedlingen vill här klargöra att uppdraget till myndigheterna sedan 2012 avser att omfatta även de personer som har en mycket låg aktivitetsförmåga så att fler ges möjlighet till rehabiliteringssamverkan för återgång i arbete.

Angående myndigheternas förslag till regeringen i mars 2017

Arbetsförmedlingen konstaterar att promemorian endast behandlar en del av de gemensamma förslag som lämnades tillsammans med Försäkringskassan i mars 2017. Förslagen som myndigheterna lämnade fokuserar på brister och negativa konsekvenser med nuvarande regelverk för samordning av olika ersättningar till enskilda som deltar i rehabiliteringssamverkan. Arbetsförmedlingen vill understryka betydelsen av att behandla de förslag om samordningsregler som lämnats till regeringen från myndigheterna i mars 2017. Förslagen syftar till ökad transparens, rättssäkerhet och förutsägbarhet i ersättningsfrågan för enskilda. För myndigheterna

Datum
2018-09-18

innebär lämnade förslag vissa förenklingar och bättre möjligheter att planera i verksamheten. Fortsatta möjligheter till samtidig utbetalning av sjukförmån och aktivitetsstöd kommer att innebära en fortsatt belastning med aktivitetsstödkostnader på de programmedel som avsätts från det gemensamma anslaget för det förstärkta samarbetet. Det innebär fortsatta svårigheter för Arbetsförmedlingen med att planera hur reserverade programmedel ska användas under ett verksamhetsår.

På Arbetsförmedlingens vägnar

Maria Mindhammar
Överdirektör

Torbjörn Wass
Verksamhetssamordnare

Beslut i ärendet har fattats av överdirektör Maria Mindhammar. Ärendet har föredragits av verksamhetssamordnare Torbjörn Wass. I den slutliga handläggningen av ärendet har direktören för Avdelningen Förmedling och rehabilitering till arbete, Maria Kindahl deltagit.